

Vestby
kommune

Barnehageplan
Framtidige barnehagebehov
2020 – 2032

Kommunestyret 09.12. 2019 sak 116/19

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
1.1	Bakgrunn for planen	3
1.2	Lokale føringer	3
1.3	Mål for planen	3
2	Statlige føringer	4
2.1	Gjeldende rett	4
2.2	Barnehageopptak	
3	Status	5
3.1	Barnehageplasser	5
3.2	Søkerliste	5
3.3	Gjestebarn fra andre kommuner i private barnehager i Vestby og barn fra Vestby i private barnehager i andre kommuner	5
4	Framskrivninger av barnetall i alderen 0 – 5 år og behov for barnehageplasser	6
4.1	Barn 0 – 5 år hele kommunen	6
4.2	Behov for barnehageplasser	8
4.2.1	Bjørlien	8
4.2.2	Vestby	9
4.2.3	Hølen	10
4.2.4	Son	11
4.2.5	Brevik	12
4.2.6	Oppsummering befolkningsframskriving og behov for barnehageutbygging	13
5	Utfordringer	14
5.1	Utvidet rett til barnehageplass	14
5.2	Utbygging og tomter	14
5.3	Størrelsen på nye barnehager	14
5.4	Økonomi	14
5.4.1	Privat eller kommunal utbygging	15
5.4.2	Privat eller kommunal drift	15
5.4.3	Balanse mellom andelen private og kommunale barnehager	15
6	Tiltak som kan vurderes	16

1. Innledning

Vestby kommune er en kommune i vekst. Befolkningsframskrivingene viser at antall barn under skolealder vil øke fram mot 2037. Barnehageplanen skal bidra til at kommunen kan imøtekomme den lovfestede retten til barnehageplass med til enhver tid tilstrekkelig antall barnehageplasser i tråd med forventet befolkningsvekst.

Per november 2019 er det tolv private barnehager, åtte kommunale barnehager og en privat familiebarnehage.

Barnehagedrift er regulert i Lov om barnehager med forskrifter.

1.1 Bakgrunn for planen

Da kommunestyret behandlet Handlingsprogram 2019 – 2022, sak 80/19, ble det fattet verbalvedtak, punkt 24: *«Rådmannen bes gjennomgå fremtidig barnehagebehov, og fremme en Barnehageplan for kommunestyret: Utredningen fremmes senest i forbindelse med handlingsprogrammet for neste periode».*

Planen skal bidra i arbeidet med planlegging av barnehagesektoren i Vestby kommune for politikere og administrasjon.

1.2 Lokale føringer

I Kommunal planstrategi for Vestby kommune 2016 – 2020 kapittel

5.3 Temaplaner står det i punkt 5.3.1 Barnehagebehovsplan

«RO barnehage har ansvaret for å utarbeide en barnehagebehovsplan, som på bakgrunn av befolkningsveksten og prognoser gir et godt grunnlag for å planlegge barnehageutbygging og kapasitet framover, samt bemanning av barnehagene ut fra aldersgrupper osv. Planen vil være et godt styringsverktøy og gi en god oversikt over behovet i tide til å ta nødvendige grep for å møte behovet i de deler av kommunen der behovet oppstår, og til riktig tid».

I Kommuneplanen 2019 – 2030 vedtatt i kommunestyret mars 2019 sak 13/19 står det på side 10 kapittel 2.3.3. Kapasitet ved barnehager, skoler og sykehjem *«I planperioden vil det være behov for flere barnehager, og disse bør plasseres i sentrumsområdet for å dekke behovet som følge av den store sentrumsutbyggingen i planperioden. I tillegg til at det er tilrettelagt for etablering av barnehage i områderegulering av Vestby sentrum, legges det også inn to nye områder for barnehager i tilknytning til sentrum for å dekke behovet i planperioden, hvorav den ene plasseres i tilknytning til ny barneskole».*

Barnehageplanen er et redskap for å sikre at mål og strategiske føringer i Kommuneplanens samfunnsdel. Planen skal også bidra til at kunnskap knyttet til barnehager inngår i beslutningsgrunnlaget ved revidering av strategisk planverk og ved behandling av fremtidige saker, hvor kommunestyret tar de endelige beslutninger om hvilke tiltak som skal gjennomføres.

1.3 Mål for planen:

- Oppdatere status vedrørende dagens barnehagetilbud

- Avklare hvor mange barnehageplasser det er behov for
- Bidra til å avklare hvor eventuelle nye barnehageplasser skal bygges
- Bidra til å avklare tidspunkt for bygging av eventuelle nye barnehageplasser
- Bidra til å vurdere privat eller kommunal utbygging og drift

2. Statlige føringer

2.1 Gjeldende rett

Barnehageloven 12 a. *Rett til plass i barnehage*

Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt.

Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.

Kravet om full barnehagedekning er at det skal være nok plasser innen kommunen.

Stortinget drøfter en utvidelse av gjeldende rett. Dersom retten utvides til for eksempel at alle barn har rett til barnehageplass fra den måneden de fyller ett år, vil kommunen ha en reserve av barnehageplasser som fylles opp etter hvert som barna fyller ett år.

Kommunen skal legge til rette for samordnet opptaksprosess.

2.2 Barnehageopptak

Vestby kommune har et hovedopptak med søknadsfrist 01.03. hvert år. Alle barn med rett til plass har fått tilbud om barnehageplass ved hovedopptak. Slik har det vært siden «rett til plass» ble innført i regelverket fra 01.08.2016. Det har også vært gitt tilbud til barn uten rett, da det har vært ledig kapasitet i barnehagene

De siste årene har vi sett at det er en tendens til at enkelte barnehager har ledig kapasitet etter hovedopptak, og at ledige plasser fylles opp i «løpende opptak» gjennom høsten.

Barnehagene i Vestby tilbyr plass gjennom hele året ved ledig kapasitet og barnehagene er innenfor pedagog - og bemanningsnorm.

3.Status

3.1 Barnehageplasser

Vestby kommune har per 01.11.2019 1540 godkjente barnehageplasser dersom alle barna i barnehagen er over tre år. Hvert barn under tre år bruker to plasser. Så hvor plasser som er i bruk, er avhengig av aldersfordelingen på barna.

Det er per 01.11.2019 registrert 1080 barn i barnehagene i Vestby. Disse er fordelt med 537 barn i private barnehager og 543 barn i kommunale barnehager.

Antall barn som er i barnehage fordelt på alder – tall i befolkningsframskrivingen	Innbyggertall	Antall barn i barnehage per 01.11.2019
Født		
2013 – utsatt skolestart		2
2014	273	266
2015	235	224
2016	260	248
2017	193	175
2018	211	164
Antall 1-5 år	1172	1080
2019	177	0
Totalt 0 – 5 år	1349	1080

Med dagens plassering brukes 678 plasser (339 barn x 2) av barn under tre år og 740 plasser av barn over tre år. Det vil si at kommunen har 1 418 plasser i bruk, og ledig kapasitet på 122 plasser over tre år. Den ledige kapasiteten er fordelt på private og kommunale barnehager og i nord og sør av kommunen.

3.2 Søkerliste

Søkerlista til barnehagene er i stadig endring. Per 23.10.2019 var det 26 søkere som bor eller skal flytte til Vestby uten tilbud, som ønsker plass innen 01.05.2020. Seks barn er over tre år og 18 barn er under tre år, hvor ni barn er født i 2019. Flere av barna på ventelista vil få tilbud om barnehageplass fra januar 2020.

Selv om det er barnehageplass til barnet, er ikke alltid tilbudet i samsvar med foreldrenes ønske om hvilken barnehage.

Foreldre til 23 barn ønsker en annen barnehage enn den barnehagen barnet har tilbud i. Det ser ut som om det dreier seg om geografisk nærhet til bosted og skolekrets. 14 av barna søkes til Pepperstadmarka og Risil.

3.3 Gjestebarn fra andre kommuner i private barnehager i Vestby og barn fra Vestby i private barnehager i andre kommuner

Private barnehagene har gjestebarn fra andre kommuner. Høsten 2019 gjelder dette 12 barn. Antall gjestebarn i Vestby er synkende. Kommunen der barna er

folkeregistret, refundere kommunalt tilskudd etter nasjonal sats til drift av ordinær privat barnehage.

Mellom 10-15 barn som er folkeregistret i Vestby, går i private barnehager i andre kommuner, hovedsakelig i Moss og Ås, der det er Steinerbarnehager. Antall barn fra Vestby i andre kommuner har vært økende de siste årene. Det er Vestby kommune som betaler for disse plassene, ved at vertskommunen sender refusjonskrav til Vestby.

Årsakene til at foreldre velger barnehager i andre kommuner kan variere, for eksempel praktiske årsaker ved at foreldre arbeider i den aktuelle kommunen, foreldrene ønsker en spesiell type pedagogikk eller at de ikke har hatt rett til plass etter barnehageloven § 12 a. At de ikke har hatt rett til plass kan være at de har søkt etter søknadsfrist eller det ikke lenger er ledige plasser i ønsket område i folkeregistret kommune. Ofte ser vi at disse barna får barnehageplass i hjemkommunen, Vestby eller annen de siste årene før de starter på skolen.

4. Framskrivning av barnetall i alderen 0 – 5 år og behov for barnehageplasser

4.1 Barn 0-5 år i hele kommunen

Kilde: KOMPAS

Antall barn 0-5 år i kommunen har en liten nedgang fra 1343 til 1275 i løpet av 2019 til 2022 før den i 2023 er tilbake på 2019 - nivå. Så blir det en sterk øking fram til

2029 med 1718 barn. Det vil fortsatt øke noe fram til 2033 med et maksimum på 1763. Etter dette får vi stort sett en svak nedgang der antallet ender på 1715 i 2049.

Vestby skolekrets legger føringene for denne utviklingen. I perioden 2023 – 2032 øker antall 0-5 åringene med 320 barn. Fra 2033 – 2049 økes antall barn i alderen 0 – 5 år med ytterligere økning på 53 barn. Vestby skolekrets har sin største vekst fra 2023 til 2029 med henholdsvis 478 til 749.

De andre skolekretsene har en mer flat utvikling, men også her som i Vestby skolekrets er det en liten nedgang fra ca. 2034 med unntak av Hølen som holder seg ganske konstant på ca. 160 barn.

Totalt er det 1540 barnehageplasser i kommunen.

Opptakskriterier knyttet til geografisk tilhørighet er ikke lovregulert på samme måte som for grunnskolene og fleksibiliteten er derfor større for barnehagene til å utnytte hverandres kapasitet. Mange foreldre vil måtte reise gjennom Vestby sentrumsområde på vei til og fra jobb. Dette gjør at behovet for nye barnehager fortrinnsvis bør dekkes ved tilrettelegging i det prioriterte vekstområdet i Vestby sentrum. Spesielt er det viktig at det tas hensyn til barnehagetilbudet i forbindelse med sentrumsutviklingen så barnefamilier finner det attraktivt å bosette seg her.

Barnehagene rapporterer hver desember antall barn i barnehagene til Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB utarbeider KOSTRA-tall.

Ved Kostra-rapportering per 15.12.2018 gjelder følgende for Vestby kommune:

- Andel barn 1-5 år som har plass i barnehage i forhold til innbyggere i alderen 1 – 5 år, er 94%. Dette er noe høyere enn landsbasis (uten Oslo) på 92,8%.

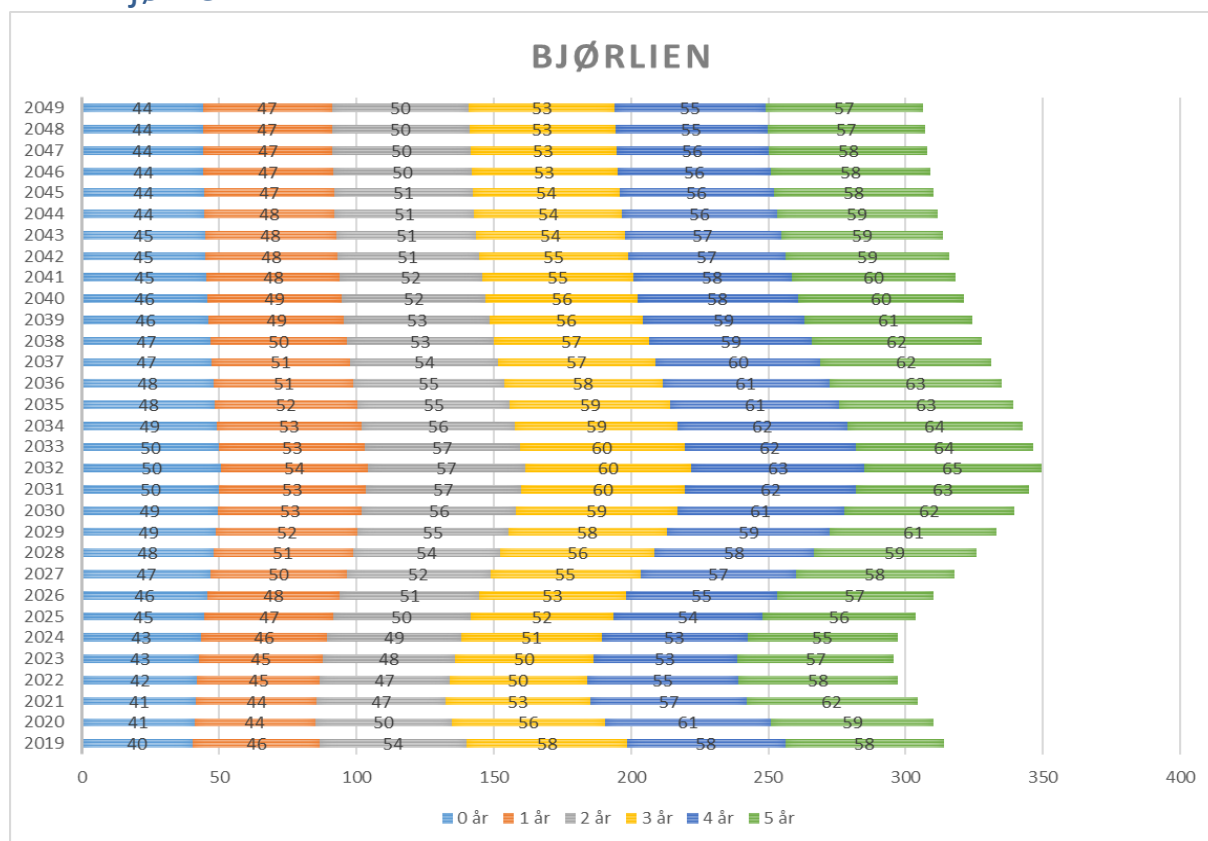
- I aldersgruppen 1- 2 år er andelen barn i barnehagen 86 % i forhold til innbyggere i alderen 1 – 2 år. Landet uten Oslo har 83,9 % andel barn i alderen 1- 2 år i barnehage.

- I aldersgruppen 3 - 5 år er andelen barn i barnehagen 98,8 % i forhold til innbyggere i alderen 3 – 5 år. Landet uten Oslo har 97,3 % andel barn i alderen 3 - 5 år i barnehage.

For å beregne behovet for barnehageplasser er det brukt 86 % dekningsgrad for under tre år og 98,8 % for barn over tre år. Det kan være at 86 % dekning for barn under tre år er for høyt.

4.2 Behov for barnehageplasser

4.2.1 Bjørlien

Kilde: KOMPAS

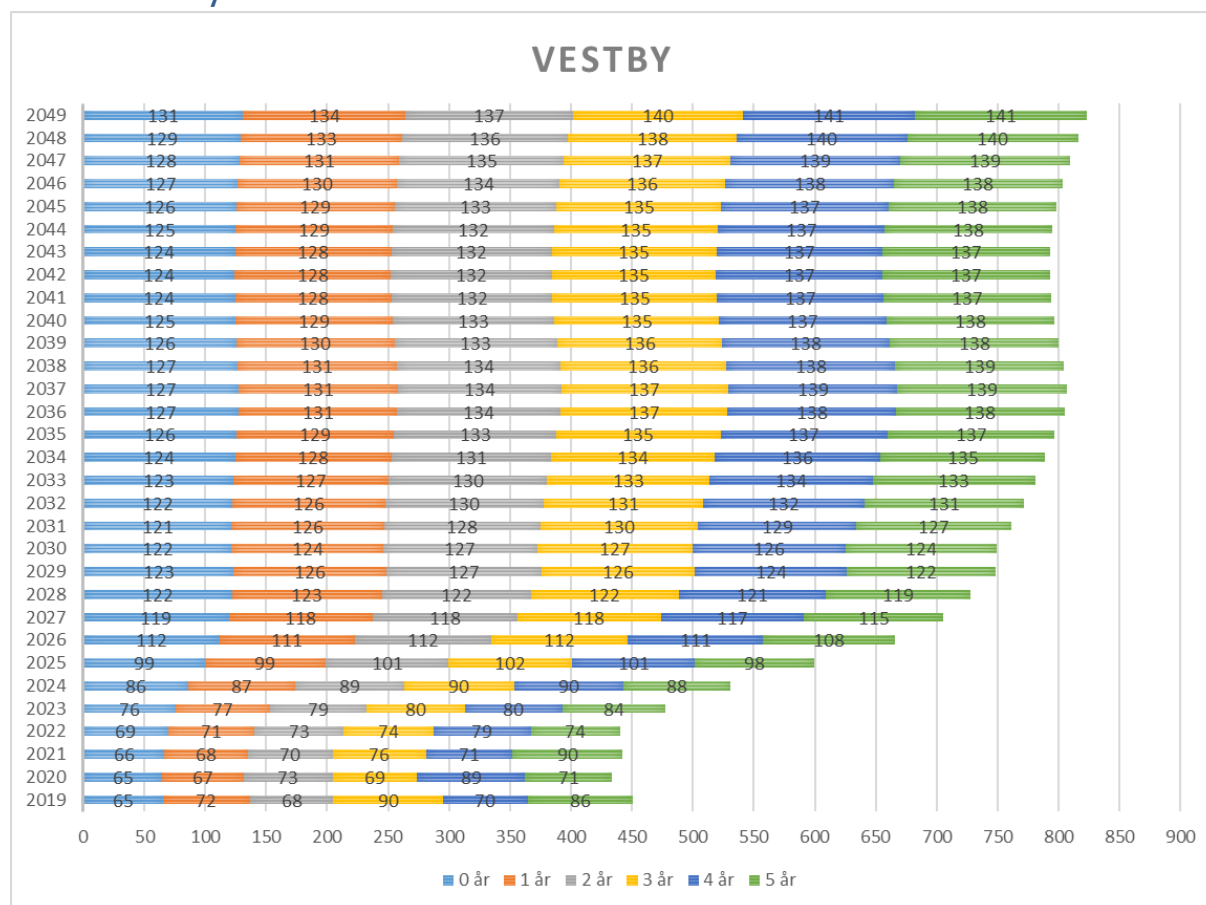
Det er fem barnehager som ligger innenfor Bjørlien skolekrets

Barnehage	Antall plasser over tre år
Hvitsten Naturbarnehage (P)	23
Muldvarpen familiebarnehage (P)	5
Pepperstadmarka barnehage (K)	108
Risil barnehage (K)	105
Vestby Naturbarnehage avdeling Johnsrudhuset (P)	13
Totalt barnehageplasser over 3 år	254

Antall barn per 01.11.2019 viser at området mangler ca 90 barnehageplasser over tre år dersom alle barna vil ha barnehageplass i skolekretsen. I perioden 2020 – 2023 er en nedgang på antall barn i alderen 0 – 5 år fra 2019 til 2023 og behovet anslås til å være mellom 50 – 60 barnehageplasser i den perioden. Fra 2024 til en topp i 2032 øker antall barn fra 297 barn i alderen 0 – 5 år til ca. 349 i 2032 for så å gå litt ned til 306 i 2049, som er åtte barn mindre enn i 2019.

Ventelista til Pepperstadmarka og Risil utgjør 36 plasser over tre år. Barn fra Bjørlien bruker barnehageplasser i sentrum og i Skaug idrettsbarnehage.

4.2.2 Vestby

Kilde: KOMPAS

Det er ni barnehager som ligger innenfor Vestby skolekrets

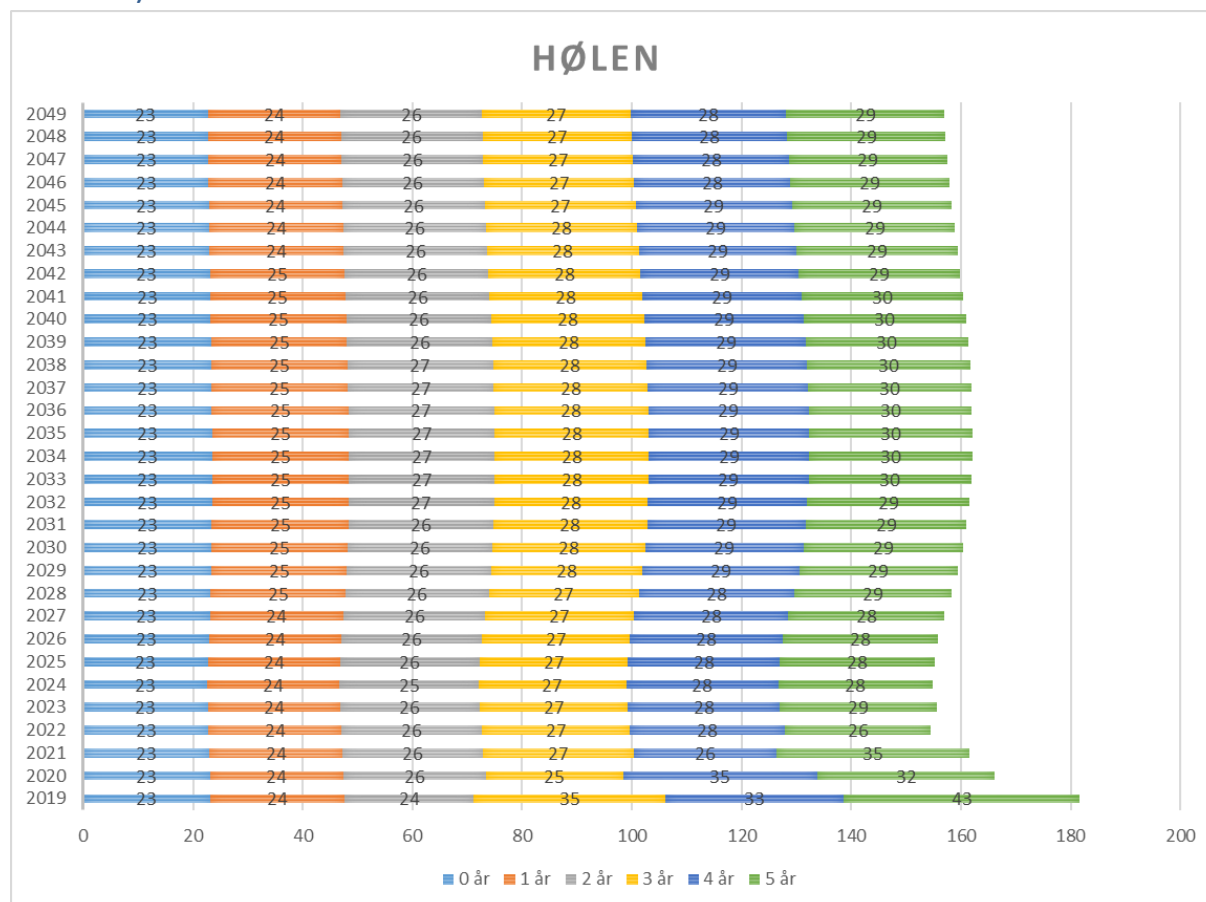
Barnehage	Antall plasser over tre år
Hjertehagen (P)	36
Garder (P)	39
Skaug idrettsbarnehage (P)	67
Solerunden barnehage (K)	104
Sole skog barnehage (P)	86
Støttumveien barnehage (K)	104
Vestby Naturbarnehage avdeling Lesteberg (P)	100
Vestby Naturbarnehage avdeling Sundbytoppen (P)	62
Østbydammen	104
Totalt barnehageplasser over 3 år	702

Antall barn per 01.11.2019 og befolkningsframskrivningen viser at området har ledig kapasitet fram til 2025. Vestby krets kan også ta imot barn fra Bjørlien og Hølen som ikke får barnehageplass der.

Selv om antall barn øker fra 2024, ser det ut som barnehagekapasiteten i Vestby sentrum holder til våren 2025. Fra 2025 øker behovet for barnehageplasser i sentrum raskt. Antall barn øker fra 440 i 2022 til 806 i 2037 og videre til 824 i 2047.

Det vil være behov for bygge barnehager nær sentrum i Vestby Nord. Behovet for barnehageplasser i Vestby krets øker fra 472 i 2022 til 819 i 2032 med videre økning i 2037 og i slutten av framskrivningsperioden. Det er en økning på minimum 347 barnehageplasser.

4.2.3 Hølen

Kilde: KOMPAS

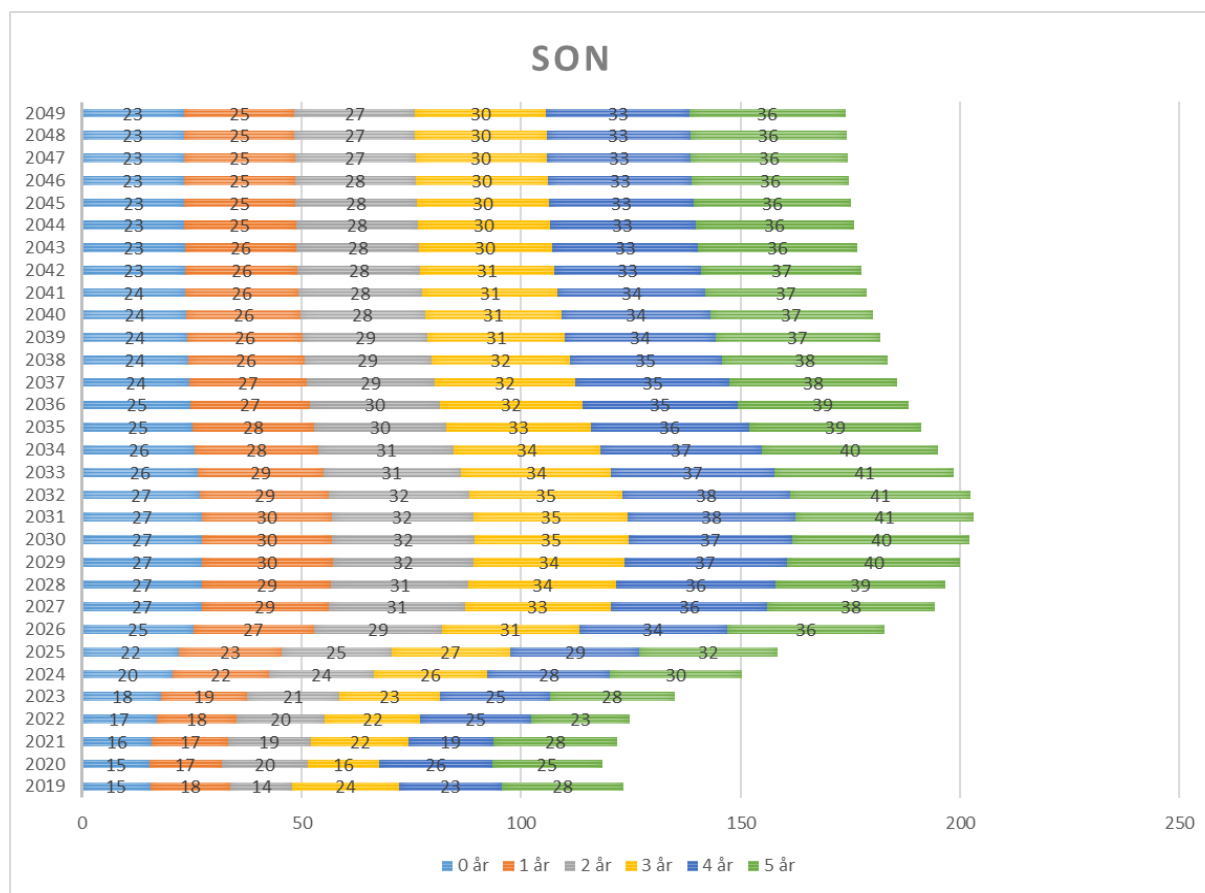
Det er en barnehage i Hølen

Barnehage	Antall plasser over tre år
Hølen FUS barnehage (P)	76
Totalt barnehageplasser over 3 år	76

Hølen ligger jevnt på ca 160 barn fra 2020 gjennom hele framskrivingsperioden. Behovet for barnehageplasser er på mellom 166 – 177. Det vil si det er ca 100 barnehageplasser for barn over tre år for lite i Hølen utfra beregningene her.

Ventelista til Hølen FUS barnehage avspeiler behov for barnehageplass i Hølen, men ikke i den størrelsesordenen som befolkningsframskrivningene viser. På ventelista står det per 01.11.2019 seks barn som utgjør åtte plasser over tre år. Erfaringsmessig er det mellom fem og åtte barn som hvert år går i Steinerbarnehage i Moss. Barn fra Hølen benytter også barnehageplasser i Vestby Syd og Vestby Nord.

4.2.4 Son

Kilde: KOMPAS

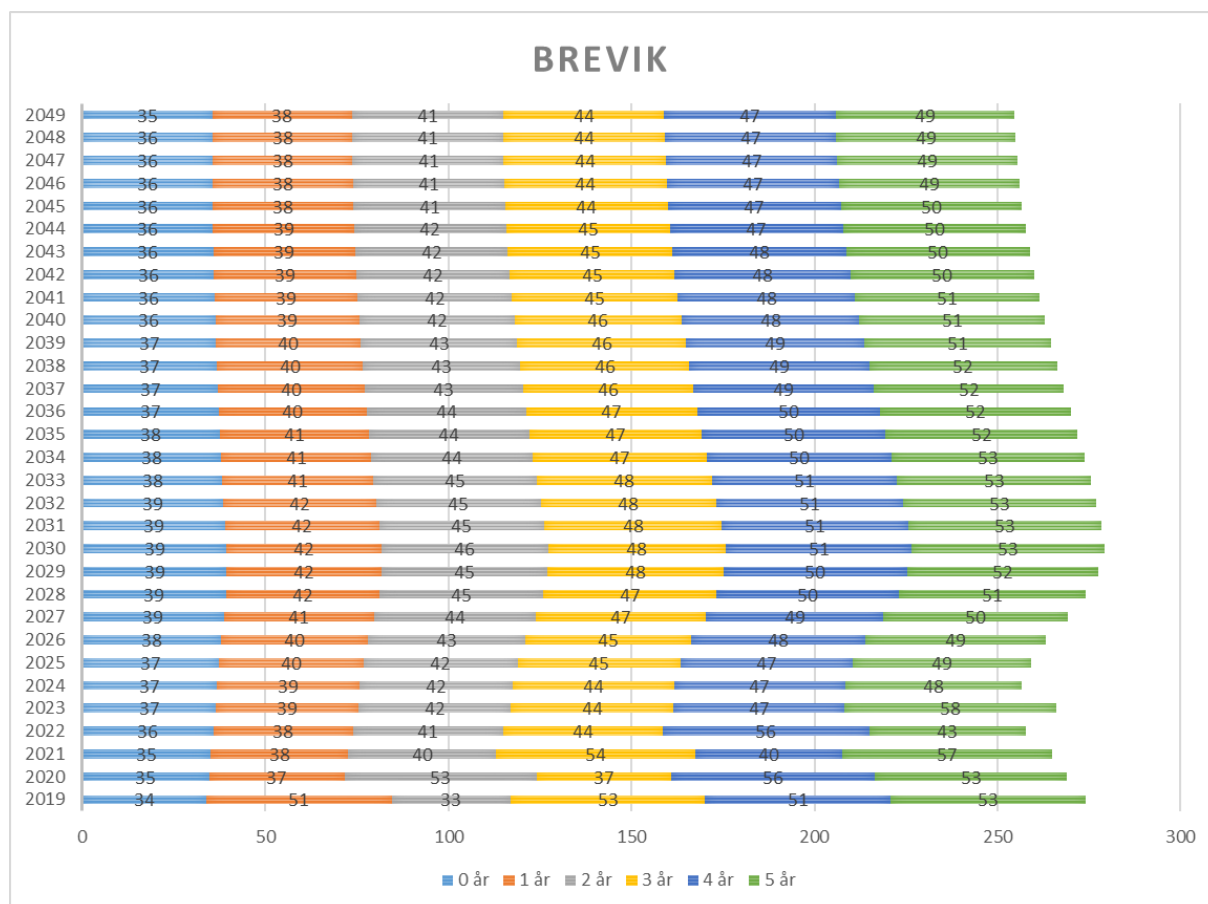
Det er tre barnehager som ligger innenfor Son skolekrets

Barnehage	Antall plasser over tre år
Deør (K)	78
Grevlingenbarnehage (K)	104
Vestby Naturbarnehage avdeling Son (P)	48
Totalt barnehageplasser over 3 år	230

Son øker fra ca. 123 i 2019 til 203 i 2031. Deretter en svak nedgang resten av perioden til ca. 175 i 2049.

Son skolekrets har overkapasitet i hele perioden, mellom 100 plasser i 2020 til 20 plasser i 2031.

4.2.5 Brevik

Kilde: KOMPAS

Det er tre barnehager som ligger innenfor Brevik skolekrets

Barnehage	Antall plasser over tre år
Solåsen FUS barnehage (P)	94
Store Brevik barnehage (P)	80
Øståsen barnehage (K)	108
Totalt barnehageplasser over 3 år	278

Antall barn i Brevik krets varierer mellom 275 barn og 280 barn i 2030.

Behovet for barnehageplasser varierer mellom 280 i 2025 og 303 i 2030.

Skolekretsen mangler barnehageplasser. Son skolekrets har overkapasitet og kan ta barn som har behov for barnehageplass.

4.2.6 Oppsummering befolkningsframskriving og behov for barnehageutbygging

Oversikt over antall barnehageplasser og behov

	Antall barnehageplasser 01.11.2019	Anslått antall barn 2019	Anslått antall barn 2020	Anslått antall barn 2021	Anslått antall barn 2022	Anslått antall barn 2023	Anslått antall barn 2024	Anslått antall barn 2025
Bjørlien	254	344	336	327	319	318	321	327
Brevik	278	300	299	283	283	287	289	280
Hølen	76	192	177	178	173	169	166	177
Son	230	129	130	130	135	144	162	170
Vestby	702	484	469	472	472	510	570	642
Vestby kommune totalt	1540	1449	1411	1390	1382	1428	1508	1596

	Antall barnehageplasser 01.11.2019	Anslått antall barn 2026	Anslått antall barn 2027	Anslått antall barn 2028	Anslått antall barn 2029	Anslått antall barn 2030	Anslått antall barn 2031	Anslått antall barn 2032
Bjørlien	254	333	344	352	360	367	372	377
Brevik	278	283	291	291	299	303	300	300
Hølen	76	168	168	171	173	173	173	174
Son	230	196	209	211	216	217	219	218
Vestby	702	714	752	782	803	808	819	833
Vestby kommune totalt	1540	1694	1764	1807	1851	1868	1883	1902

Hølen har på papiret behov for 100 barnehageplasser. Det avspeiler seg ikke i ventelista. Hvor stort behovet faktisk er, er vanskelig å anslå.

Dersom det anslås at 40 plasser i Son (Vestby Syd) benyttes av barn fra Hølen, vil Son ha behov for 40 nye barnehageplasser i 2026. Brevik og Son skolekretser til sammen har tilstrekkelig barnehageplasser for bare Vestby Syd

Dersom det anslås at 50 plasser i Vestby Nord benyttes av barn fra Hølen, vil Vestby Nord i perioden 2020 – 2032 ha behov for 320 nye barnehageplasser.

Bjørlien krets ser ut til å ha behov for barnehage med ca. 100 plasser så snart som mulig, dersom barn på Pepperstad skal gå i nærmiljøet. Da ville det blitt frigitt barnehageplasser i sentrum.

Vestby krets er det behov for en barnehage som står ferdig til barnehageoppstart august 2025 dersom det ikke bygges på Bjørlien. Og dersom det bygges på Bjørlien er det behov for en barnehage med oppstart 2026 med ca. 120 plasser. I 2027 er det behov for enda en barnehage i sentrum med 100 plasser der og i så en ny barnehage i 2032.

Totalt i kommunen ser det ut til å være behov for minimum 60 plasser innen 2025, ytterligere 100 plasser innen 2026 og 100 plasser til i 2027. Innen 2032 er det behov for nok en barnehage med ca 100 plasser.

5. utfordringer

5.1 Utvidet rett til barnehageplass

Dette er med gjeldende rett til barnehageplass. Dersom det blir endringer i barnehageloven med hensyn til når ett barn har rett til barnehageplass, vil behovet for barnehageplasser da øke utover tabellen ovenfor. Dersom kommunestyret ønsker å bestemme en definisjon som er bedre enn barnehageloven med hensyn til rett til plass, som for eksempel å utvide gjeldende rett til at barn skal ha tilbud om barnehageplass den måneden de fyller ett år uansett når på året barnet er født, eller om det er søkt om plass etter hovedopptak, vil dette framskynde behovet for barnehageplasser. En overkapasitet på ni barnehageplasser for barn under tre år, vil koste ca 2,33 millioner kroner per år.

5.2 Utbygging og tomter

Behovet for barnehagetomter må vurderes i forbindelse med det løpende reguleringsarbeid. I Sentrumsplanen er det satt av kombinerte bygg, som for eksempel barnehage på bakkeplan og boliger i etasjene over. Det er i Kommuneplanen satt av to tomter til barnehage i nærheten av Vestby sentrum. Denne ene tomten kan brukes både barnehage og skole. Kommunen eier ingen av tomtene. På Pepperstadområdet (Bjørlien skolekrets) og i Vestby Syd er det ingen tomter som er planlagt til barnehageutbygging. Trygge Barnehager AS, som eier Hølen FUS barnehage, eier også nabotomta til barnehagen. Adkomsten til barnehagen tillater ikke utbygging. Kravet om full barnehagedekning er at det skal være nok plasser innen kommunen. Videre utbygging bør planlegges og gjennomføres i områder hvor etterspørselen er stor og det er mangel på plasser. Ikke alle foreldre får oppfylt sine ønsker om barnehageplass nær boligen eller arbeidsplassen. Ved å ta hensyn til dette, vil det bidra både til å gjøre hverdagen for foresatte best mulig og til å redusere transportbehovet.

5.3 Størrelsen på nye barnehager

Kommunen har siden 2002 bygget barnehager med plass til 104 barn over tre år, Med aldersfordeling fra 1 – 5 år er det ca. 82 barn i barnehagen. Pepperstadmarka barnehage har 6 mål tomt og 104 plasser over tre år. Anbefalingen er at barnehagetomta bør være omlag seks ganger så stor som bruttoareal på barnehagebygget. Det er mulig å bygge større barnehager enn Vestby kommune har gjort hittil dersom tomte er stor nok og kommunestyret vil bygge større barnehager.

5.4 Økonomi

Kommunen står foran en stor utbygging av barnehageplasser i årene framover. Tallene viser behov for bygging av rundt 360 barnehageplasser de neste fem til tolv årene.

5.4.1 Privat eller kommunal utbygging

Både private aktører og kommunen kan bygge barnehage. En barnehage med ca 100 plasser har en estimert byggekostnad i 2019 på mellom 50 - 55 millioner kroner og 2,695 millioner kroner i kapitalkostnader per år.

Da utbygging baserer seg befolkningsframskrivinger, som raskt kan endre seg, kan det for en privat utbygger være risikabelt med hensyn til om barnehagen blir fylt opp med barn. Alle private barnehager får kapitaltilskudd per barnehageplass som er i bruk. For å stimulere til privat utbygging, kan kommunestyret vurdere å garantere for kapitaltilskuddet de to første årene også for de barnehageplassene som ikke benyttes av barn.

Et eksempel: En nybygd barnehage hvor 82 plasser i bruk av barn i alderen 1 – 5 år, ville i 2020 fått 1,960 millioner kroner i kapitaltilskudd. Dersom 36 plasser var ledige, ville utgiften for kommunen på ledige plasser være på 860 400 kroner av de 1,960 millioner kroner.

Kapitaltilskuddet til private barnehager fastsettes nasjonalt og er for barnehager bygd i 2018 – 2020 på 23 900 kroner.

5.4.2 Privat – kommunal drift

Både private og kommunale barnehager finansieres av kommunen. Private barnehager får kommunalt tilskudd til ordinær drift. Det er en sats for barn over tre år og en for barn under tre år. Satsen for kommunalt tilskudd beregnes etter regnskap for kommunale barnehager to år tilbake. Satsene for 2020 er basert på regnskapet fra 2018.

5.4.3 Balansen mellom andelen private og kommunale barnehager

Per 01.11.2019 er det omtrent 50 – 50 fordeling mellom barn i kommunale og private barnehager.

Som barnehageeier har Vestby kommune styringsrett overfor de kommunale barnehagene, mens kommunen kun har veilednings- og tilsynsansvar overfor de private barnehagene.

Ved å ha overvekt av kommunale barnehager, har kommunen blant annet bedre styringen av barnehageopptaket ettersom kommunen ikke kan hindre at private barnehager blant annet kan ha egne opptakskriterier og en kan styre opptaket av barn uten rett til plass bedre. I tillegg er det lettere å skyve på eller reversere planlagte kommunale barnehager om det viser seg at det ikke er barnegrunnlag for.

I de siste årene har det vært en overkapasitet på barnehageplasser i Vestby. Barnehagesjefen som eier av kommunale barnehager har før barnehageopptaket i mars (hovedopptak), sørget for omstillinger og fleksibel drift i samsvar med skiftende behov. Enkeltstående private barnehager har sjelden denne muligheten. Redusert antall barn en periode vil gi redusert driftstilskudd fra kommunen, mens renter og avdrag løper og vedlikeholdsutgifter til bygninger og eiendom ikke vil reduseres. Private barnehager er mer sårbare for svingninger i barneantall.

6. Tiltak som kan vurderes

- Kommunal eller privat drift av kommunalt bygde barnehager.
- Øke størrelsen på nye kommunale barnehager.
- Erverve tomter avsatt til barnehageformål i i kommuneplanen og regulere disse.
- Bygge for overkapasitet dersom man ønsker å innføre utvidet rett til barnehageplass.
- Gi kapitaltilskuddsgaranti til private barnehager for å stimulere til tidlig bygging.